

Významné oxidy

(uč.str.47 – 49, odkazy, internet)

SO_2 - dráždivý a jedovatý plyn, vzniká při hoření paliv obsahujících (zejména); je příčinou; užívá se k výrobě ze dřeva; k bělení vlny a bavlny; k dezinfekci (síření) sudů; je meziproduktem při výrobě kyseliny sírové

NO - bezbarvý) plyny vznikající

NO_2 - hnědočervený, jedovatý, leptá) při činnosti , podílejí se na vzniku kyselého deště

CO – smrtelně jedovatý plyn, vzniká hořením při nedostatku kyslíku, je součástí svítiplynu; při otravě zajistíme

CO_2 - nedýchatelný plyn, těžší než vzduch, nepodporuje hoření, vzniká při hoření a dýchání, rozpustný ve vodě, skleníkový plyn; užívá se k chlazení, výrobě sody a do hasicích přístrojů; skladuje se zkapalněný v ocelových lahvích označených pruhem

CaO = vápno, získává se tepelným rozkladem vápence v pecích (vápenkách), užívá se k výrobě hašeného vápna ($\rightarrow$ malta) a k vápnění kyselých půd; leptá

Al_2O_3 = nerost korund – barevné odrůdy tvoří drahokamy – modrý a červený

surovinou pro výrobu je bauxit ;
uměle vyrobený korund slouží jako materiál

SiO_2 - vyskytuje se jako písek (je také součástí hornin – pískovec, žula) a jako nerost křemen – zbarvené odrůdy polodrahokamů (průhledný, narůžovělý, fialový, tmavohnědá); užívá se ve stavebnictví (→ malta, beton) ; je těžko tavitelný (→ výroba skla a žáruvzdorných materiálů)

N_2O = plyn (→ anestézie) ; náplň bombiček pro výrobu šlehačky ze smetany

Napiš 3 zajímavosti o výrobě skla:

.....
Každý rok v ČR zemřou v domácnostech desítky lidí na otravu oxidem uhelnatým. Jaké zásady musíme dodržovat, aby k otravě nedošlo?

.....
Který plyn je v náplních u zařízení na výrobu sodovky (= sycené vody)?

Odkud se získává hornina vápenec k výrobě páleného vápna?

Co je anestézie? K čemu se používá?

.....
Prohlédni si na internetu fotografie uvedených drahokamů i polodrahokamů.